

СТАРМАЛИ

ГОДИНА VII.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Шири поглед на изборе.

Ала се то частило
И јело и пило;
Да је среће, и мање
Доста би нам било.

Ала се то лупало
И глава и чаша,
А рачун је умео
Бит' и без бирташа.

Алај су га свирали
Цигани у банди
А хусари звецгали
Сабљом по команди.

Кувао се наприкаш
Хај у гвоздењаку,
Остаће нам три године
Спомен у стомаку.

Што су само шарене
Коварде однеле,
Тим би могле живети
Породице целе.

Ови дани заиста
Бежу здраво бурни,
Сад можемо опет бити
Жедни и мамурни.

Јест, — то беше обилно
И уставно славље;
Положисмо испите
У Тисино здравље,

Свршило се, — и народ
Сад је опет миран
И за двеста процената
Већма — корумпиран.

Шетња по Новом Саду.

CLXXXV.

Комедија је одиграна, завеса је пала и штована се публика разишла већ кући да спава. Или зар избори посланика на угарски сабор нису најсмешнија комедија, какве Молијер, Голдони, Ифланд и Скрибни у сну замислили нису, а камо ли написали и „Матици“ на расписану награду поднели? И зар ми — весела публика, названи бирачи — нисмо се разишли кућама својим да спавамо, да спавамо пуне три године дана, док на плакатима по ћошковима не будемо опет читали, да позоришни управитељ Коломан Тиса опет намерава инсценирати нову комедију, спрам које су Стеријна „Зла жена“, Бенедиксов „Пркос“ и „Кикиндски програм“ прави „шувике“.

И ако Шерова историја светске књижевности и не спомиње Коломана Тису као аутора на далеко чувених комедија, ипак цели свет познаје његова целокупна дела са оним најразноврснијим сценама: комесарским бичевима, солгабировским претњама, натарошким понизним услугама, пуним главама и празним обећањима, старим вином и новим програмом, куваном наприкашем и пресним лажима, — па онда, каквих типова и карактера у таквим класичним комедијама имаде! Какав „Кир Јања“! Какав Камуфле и звонар Богородичине цркве! Какав „Париски колотер“ и „Покондирена тиква“! Све је то бледа сенка спрам смешних особа, ниских карактера, пакосних себичњака, подлих слута, надутих глуцака и бесних, уображених власника, што играју улоге своје у Тисиној комедији, та ни Гервинус, ни Хануш, ни Лесинг, ни Хајим Давичо не би им, ма како строго критиковали, могли наћи мане, него би морали признати, да сви ти типови и карактери своје идејалу потпуно одговарају.

Но сад кад се комедија одиграла и кад смо се разишли кућама, треба да легнемо у кревет, као обично после позоришта, и да ове три године, т. ј. до идуће представе, мирно одспавамо, а међутим допуштају нам г. г. солгабирови и пандури, да мислећи

У Ш Т И Ц И.

△ У старо време држали су неке Никејске саборе. За идући угарски сабор неће се моћи рећи да је Никејски, јер на њему неће бити Нике.

□ Посланик уздинског среза солга Исаковић вели самом себи: „Е сад да ми је ко лане у ово доба рекао, да ћу ја бити кадгод посланик уздинског среза, ја би му пљунуо у очи!“

× Даклем шајкашки „трутови“ изабраше личног Србина за посланика, а Ново-Бечејске вредне пчелице дадоше свој глас мађарском спахији!

○ Новине причају како је солгабиров К. Нађ пљув а о на наше бираче. Пљув а ч к а из уста, то је врло опасан знак код неких не небесних створова.

§. „Пестер Лојд“ и „Ujvidek“ не могу да се нахвале нашега поп Панте, како је велики кортеш либералне странке. То нам је доказ, да се и без Кикиндског програма може положити оружје на Вилагошу (само кад је добра воља ту).

○ Док су се у Шајкашкој узбунили недавно бугери, дотле тамо преко то исто чине Бугари.

= „Застава“ се нада, да ће Тителски посланик „дружчијим очима посматрати кикиндски програм“.

на Панчевачки, Турско-бечејски и Турско-кањишки избор смемо сањати о практичности попуштања Тисиној ђуди, о благодети заваде и раздора међу рођеном браћом, о сталности неких поповских карактера при изборима и о свачему, само о задовољењу наших народних жеља — о томе не смемо ни сањати!

Али само је малер, што човек кад се пробуди па погледи у прозор, а он одмах заборави шта је сањао, па ћемо и ми, бојим се, лако заборавити, да неслога кућу обара, да је прут у споу јачи, да се на поп Дину и тарашког пароха не ваља ослањати, јер нам они ни до сад нису славу имена нашег у вис дизали; да је народна свест јача од солгабировог „рацког бога“, да у кошницу не ваља међу пчеле турати трн, ни међу вредне и свесне бираче нове програме, јер се пчеле и бирачи на то раштркају, а хоће богме и жаоку да пусте, кад им ко смета у њиховом благодетном раду.

Но сад што је било — било. Ми смо добри ђаци, па треба и ову лекцију да научимо, те кад после три године дође велики екзамен, а ми да весело пођемо, ведрим челом и с поуздањем у своје знање и снагу, па да видите како ћемо се одликовати и како ће с покуњеним носовима испред нас бегати Данијели, Рохонције и Шваби; нити ће се ширити и славити по српским срезовима семитске звезде и мађарске спахије.

Пружимо руку један другоме — јаче су две него једна, а хиљаде јаче него пет — шест! Загрлимо се и — заверимо се, да нашу љубав неће помести непријатељски прст и да се нећемо више — на поп Дину ослањати.

Аб.

ШОДЛИСТАК

Коканов пазар са Циганима.

Село Д. је на гласу. За њега знају сви цигани на свету, јер у њему живи приличан број света те сорте. Куће су њихове — као и на другим местима — на крају села и зову се „черге.“ Између тих циганских кућа стоји једна у среди, која је од осталих мало већа а што је главно има и димњак. Та је кућа позната под именом циганина „Суље.“ Једнога дана — а била је баш недеља — седи ти на крају куће под једним орахом циганин Суља. Запалио лулу, па пуши као какав Селим бег. Очи му се чисто подругливо осмејују а цига изговара: о Девла, Девла фала ти што си ме томе научио. Оно истина однесу ми два-три дуката и неколико цванцика, ал ја добијем по десет пута толико. Само да ми је знати где је Шмуле? је ли сретно прошао? да није ко осетио? Али који ће ђаво осетити, горе три дуката и неколико цванцика а доле цреп а кеса је у земљи баш до грла, па када он њу одвуче, онда ме баш није брига. Ха! ево Шмуле, нешто се смеши, добро ће бити. Шта је Шмуле? запита га цига — како би? јесил' преварио ону двојицу? Колико су дали?

— Све је добро испало — али да неби Гуге зло по нас, били би осетили. Баш под оним храстом закопао сам кесу. Један од њих иште да види, ал' Гуго паметан те заиска новце. Када су новце избројали хтеде опет један,

да дубље завири у кесу, али Гуго повика: беж ето жандара и тако они побегосе тамо а ми овамо и ево три стотине форинти су наши.

Шта! три стотине! Шунте! та куд ћеш више! О зна девла коме ће, Е кад је тако добро испало зови Гугу да коју искрешемо.

Уђосе сва тројица у собу, и наскоро се чуло где стари цига полако шапће са Гугом и неколико пута спомену чича Глишу Мамузића и Јефту Трешњара, ако нећемо њи да кога ћемо — после се чуло како играју и пију а затим се ништа нечу осим ца ца ца. — — —

Недељом — а особито када је леп дан — онда можеш у селу Д. скоро пред сваком кућом опазити, где се скупила гомила људи и жена, па онако по ћефу диванишу. У једној гомили истом, опазити, како се неки делија рзмахао рукама — на нешто глагола около седећима. Неко те љубопитство обузме — да чујеш, шта он то говори. Одеш, па се наслушаш свега и свашта.

Тако једне недеље — а леп је дан био — чисто ти је милина било погледати дуж сокака оне силне гомилице које се протезаху од једног па до другог краја села. Пред чича Глишином кућом сећаху такођер неколико сељана а међу њима и чича Јефто Трешњар. Чича Глиши и чича Јефти извиравала је нека потајна радост из очију, ал није хтео ни један изказати своје осећање пред осталима, но само се очима разговараху а по томе се могло мислити, да њих двојица нешто снују. У један мах у мало се

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

— На сваки начин ће га друкчијим очима по-
сматрати, него што га „Застава“ посматра!

* * *
△ Кроз неке изборне срезове виђали су људи,
где се на колима проносе средства шпанолске инкви-
зиције. Нашто ли је то боже било?

* * *
+ Неки безазлен брат држи, да наши Турско-
бечејски попови вуку свој бир и штолу са Рохонци-
јевог спајилука а не од српског народа; он то сиро-
мах суди по њиховом гласању.

И В Е Р Ј Е.

„Српско коло“ приповедајући чудеса и покорѣ
тителског солгабирова К. Нађа (познатог и по томе,
што често спомиње „рачког бога“) вели међу осталим:
„Тако је Владу Анђелића пред силним би-
рачима свог испљубао.“

Ми знамо да је г. солгабиров пријатељ Влади
— Анђелићев, па нам је заиста чудо, да се он та-
ко заборавио! Испљувати Владу — Анђелића!
Хм, хм! И то не би смео баш сваки!

Има листова и књига, које свет радо чита, а има
их, које се печатају радо.

чича Јефто не издаде, јер поче нешто говорити о цигани-
ма, али га чича Глишо на једном пресече таким погле-
дом, од кога чича Јефту умало не увати грозница. Нао-
пако да и ови дознаду — мишљаше чича Глиша — оде
наша кеса у недођин.

Чича Глишо био је врло паметан човек, па је знао
шта ће радити, да се овај по други пут не би издао;
друштво није могао оставити, јер је било пред његовом
кућом; мораде дакле разговору дати други правац.

О мај — проговори чича Глишо — где онај момак
сивоћ у мало не настрада. Али најпосле ко неби ни било
с горег да смо га мало пропустили кроз шаке — та зар
нисте чули, како нам у мало мозак не заврну.

— А који то момак — упита чича Алекса — који
о томе није ништа знао.

— Та ја теби Алекса нисам ни приповедао ништа,
чуј само! па се крети. — Јуче сам држао мобу, па кад'
смо посао свршили, седнемо за вечеру — а баш се тре-
вило кад се увук родио; намислим дакле, да се са прија-
тељима провеселим малко. А познат ти је тог' мог ком-
шије чивутина син, што учи школе тамо негде на врзи-
ном колу, дакле и он се довуче. Пијуцкали смо тако не-
ки земан — кад поче ти се препирати мој Милан са кума
Илијом, који лепше пише. Напишу своја имена, па даду
чиви, да буде судија. Кад му у руку дадоше он ти скочи
— као да се повампирео и поче говорити: како неби тре-
бало да ми српски пишемо и да ми нисмо Срби него —
буди Бог снама нешто сасвим друго. — Ми старији мало

Но изиђе негде оглас на београдски „Хришћан-
ски весник“, где стоји, да сваки број има 5 печатаних
табака.

Ја знам да има књига читаних и печатаних, а
за „Хришћански весник“ нисам знао куда спада.

Чисто бих волео, да је оно штампарска погрешка,
те да се хтело рећи печатаних табак.

Мој пријатељ Р. беше на дан-два пред Тител-
ски избор у Госпођинци, те ми прича, како је
слушао на улици овај разговор:

Ко ја. Какав је, бога ти, оно парохијанин, што
ено оде га једним колима на избор у Тител са гос-
пођиначким поп-Николом?

Мо ја. О мај, ти си кажда обневидио! Какав
парохијанин! Зар не видиш да је то Чива Weingold-
ner, vulgo „Мрав“ (овако га зову што купећи рите
по селу једва мили на рђавом коњу), то је једно-
мишљеник поп-Николин, иду заједно да гласају,
ваљда ће до прокосутра стићи у Тител.

Браћо, што верујете у „Кикиндски програм“!
Ви и онако у „Застави“ тврдите да је Кикин-
дски програм језгра Бечкеречког програма.

Па задржавши ту језгру немојте ни љуску
одбацити, јер она чува језгру да буде свежија, гола
језгра брзо свене и осуши се.

смо и тиши ал' ови млађи знаш скочише — и да неби
прић Илије било би свѣшта. —

Поче најпосле бунцати, шта је он? А ја — часнога
ми крста — познајем му деду и шукундеду, који су баш
прави Чивути. — А он да је нешто друго, о! о!

Кад је чича Глишо свршио своје причање, погледи
он опет тајно на чича Јефту, те га погледом зовне, да
се удале из друштва. Ајде чича Јефто да видиш моје пче-
ле — рећи ће чича Глиша. Ча Јефта устаде и смешећи се
пође за њим; у радости заборави казати друштву збогом. —

Не далеко од баштенски врата био је чича Глишин
пчелињак. Пчела је било толико, да им је зуку могао чу-
ти и глуп човек. Но њих двојица као да беху глупљи од
свију других глупака — јер прођоше поред пчелињака а
и не погледаше на пчеле већ одоше у врх баште под је-
дан орах и ту се полако спустише на зелену траву.

— Но прић Јефто, тако ми месеца, ако сам знао, да
си тако лак на језику, јер у мало се не ода пред оном
дечурлијом. — Нешто да дочују, оде наша кеса дуката у
недођин. Шта мислиш ти, зна ли још когод за њу? а?

— А ко ће знати; зна само стари Суљо ал он зна
и то да га нећемо издати.

— Е брате кад сам Бог оће онда ли бриге, та љуби
он праведнике. —

(Свршиће се).

Примите је, па смо одмах опет браћа, као што смо и били!

Мој пријатељ и колега Б. из Т. имао је ових дана један мали малер, али који се смејом завршио.

Нека се не срдџи, што ћу то да споменем у „Стармаломе“, јер све што је смешно спада у „Стармали“.

Пре неколико дана добиће он госта из Београда. Гост ће доћи лађом до Новог Сада и одсеће у тој и тој гостионици, а мој пријатељ Б. послаће по њега кола. Тако је било уговорено.

Једно вече уочи доласка тога милога госта најми Б. кочијаша једног у Т. и напише две цедуље. Једну ће дати кочијашу кад пође у Нови Сад, ту ће стајати име београдског госта и гостионичара новосадског где ће се гост налазити; а другу је цедуљу написао да понесе слушкиња у Сентомаш једној госпођи, којој мој пријатељ у цедуљи назначује, шта све да му купи на пијаци и слушкињи преда.

Кад кочијаш дође у Нови Сад сврне у дућан код господара Пере, покаже му цедуљу и замоли га да га упутџи у ту гостионицу, где је онај Београђанин. Господар Пера узме цедуљу и чита: килу меса, два бела леба, 10 дека квасца и т. д.

Мој је пријатељ то јест промену цедуље те је слушкиња однела у Сентомаш адрес београдског госта и новосадског гостионичара, а кочијаш дошао у Нови Сад са цедуљом шта да се купи на пијаци!

Наравно да се кочијаш вратио кући без госта, а слушкиња без квасца.

Е сад ја ништа не кажем, само питам, зар оваки грозни случај не спада у „Стармали“?

Но на утеху читаоцима морам одмах и то додати, да је гост ипак сретно приспео у Т., а у кући мога пријатеља Б. није зато ипак фалило ни печења ни бела леба ни рујнога винца — не мора се то све баш само из Сентомаша добавити!

Песник Стева.

Сео Стева, па се
Замислио јако
Обрт'о је перо
Вако и онако.

Мислио је дуго
Мислио дубоко
Певао би оно
Што не виде око.

Певао би „драго!“
Певао би „благо!“
Певао би „снаго!“
Ал све је за наго.

Певао би пев'о
Певао би свашта
Ал и знање ј' залуд
Кад му ј' машта — *ма шта.*

П—ар.

Ђира. Е што јесте, јесте; а то се и признати мора. Ова скупштина, што је сада у Нишу заиста је проширила слободу и права.

Спира. Како да те разумем?

Ђира. Посланика предати суду за оно што је у скупштини говорио, те слободе и тога права нема ни један парљаменат на свету, а није га до сад ни српски имао. А ова је скупштина дошла и до тога.

Спира. Е брате, сад видим да се може прегерати и у слободи и у праву, да га може бити више, него што га народ може поднети.

Ђира. Колико има емиграната српских у Бугарској.

Спира. Не верујем да ће их бити више од 10 — 15. — Али ма колико их било, они немају права да прелазе на српско земљиште. Бугарска треба да им то забрани.

Ђира. Тако и ја велим. Али ако се Бугарској објави рат, да ли ће онда Бугарска њима забранити прелазак у Србију.

Спира. То не верујем.

Ђира. То само данашња Нишка скупштина може веровати.

Ђира. Шта примећаваш ти на „Застави“ од како је спала са своје негдашње угледне висине?

Спира. Изгледа ми као млади вочић, који би хтео свету да покаже како уме бости.

Ђира. Е па томе примерна лека нашла је већ сомборска читаоница; то је лепо средство за подкревање рогова.

Спира. Али не пати уредник „Заставин“ толико од великих рогова, него напротив, баш од арганције.

Ђира. Ћути, ћути, онај лек и ту болест лечи.

Ђира. Јеси ли видео, молим те, како се скупштина у Нишу дала на неко кумовање. Био је до сада један срез који се звао „Црногорски срез“, — то се име скупштини виделовачкој не допада, зато су га друкчије назвали.

Спира. Је ли то демонстрација против Црне Горе?

Ђира. Не знам. Али свакако је гадна заушка поуздању српском, које се само од братске љубави и споразума бољој будућности нада.

П у с л и ц е.

Професор г. Савдић хоће да нас измири „са црквом.“ То није тако смешно као што је чудновато, што га том приликом нико не запита: А бога ти делио, кад смо се ми то завадили са црквом? „Стармали“ бар о томе ништа незна.

Који су ближи „Застави“ уверавају, да су ове несевадање грдне, лажи и опадања само кортешки униформи, а чим прођу избори, да ће она таки окренути опаклију. — Али Сомборска читаоница поздравила ју је већ сад по опаклији, а таких ће поздравати бити и више.

У 80. броју „Заставе“ јављају из Турске Кањиге да је „сав народ са барјацима и свирком испратио Хаџића до Тисе.“ (Требали су изриком казати, да се ту разуме река Тиса, јер до министра Тисе, ко хоће, тај ће и без пратње пута наћи.)

Генералу Тиру опет је пала нека сретна мисао на ум; хоће да проширује неки канал у Грчкој. Ми Бачвани већ добро познајемо Тирова подухећа, па ако Грци од нас потраже сведоштво, истина, нећемо се много похвалити са Тиром, али ипак би их могли послужити сатиром.

Најлепше је ово што се један текелијин питомац тако јако загњурио у кикиндски програм, да је своје добротвору заборавио име. У место Саве назвао га Севастијаном. — Но тако то бива у временима бурним и Бурнастим.

У Бечу се родила девојчица без уста. Један је доктор предлагао да јој се и не прорезују уста. Јер нема сумње, кад се временом уда, да ће јој се уста отворити и сама.

Не мора мајстор Јефта признати, доста је ако се увери, да међу свесним Шајкашима нема тругова ни буца Јер да је међу њима било буца, солгабиров Нађ би за цело на њу наишао.

Полит није пао, — јер се није ни отимао за мандат. Он само није изабрат. Многи кандидати ни избором ни падом својим не користе. Полит да је изабрат знао би достојно заступити своје бираче, али и овако се испунила стара жеља његових бирача, — курталисали су се мрскога солге Исаковића.

Кажу људи да је свако своје среће ковач; али је много лакше кује, ако га је судбина поставила за солгабирову у Ковачници.

Емилијан Радић (калуђер) хоће да се одрече свога чина. Алал му вјера, — јер баш није ваљало што је до сад чинио.

Од неко доба жабе у жабаљском риту ништа друго не говоре него само: „Беке-ке, Беке-ке, Бе-

ки-кики-кић“. Виша власт још се није одлучила, дали да им те енунцијације одобри, или да их забрани — јер још није јасно да ли жабе то говоре у славу или у подсмеј уреднику „Заставе“.

Даклем др. Владан Ђорђевић доказао је у бриљантној беседи са бенгалском ватром, да они који су дигли црворечку побуну нису били Срби, шта више нису били ни људи. Може лако бити да ће историја ове речи Владанове подпуно потврдити, т. ј. кад се разбистри питање, ко је управо подигао ту побуну.

Као што видимо од правих представника кикиндскога програма није нико изабран Даклем мајстор Јефта могао би сад написати још један шаљиви подлистак, — али са променутом адресом.

Formez vos bataillon!

Кад је оно Лаза Костић превео на српски познату историчну француску убојну песму, марсељезу, онда неко запита Абердара (као професора естетике:), како му се допада Лазин превод?

Абердар са милостивим напрћком уста рече: Но, но, може поднети. Само ми се једно на допада.

— А шта то?

— Рефрен. Оне красне француске речи: „Formez vos bataillon“ — „У ред, у бојни ред!“ и то ми се не допада, јер то „У ред!“ изгледа ми нешто полицајски, — а то ми је гадно. (Тако рече Абердар негда).

То је, дабогме поодавна било. Сад Абердар више није професор естетике. Он председава скупштини и формира батаљоне жандара, који ће да гуше сваки слободнији дисај народа.

Али нека, нека.

Formez vos bataillon — У ред, у бојни ред, (против народа)!

Formez vos bataillon! Али уједно и зебите у срцу, као што су зебле и дахије, кад су биле на врхунцу своје обести.

Прво је слово луксуз.

До тога је уверења дошао посланик у Нишу Урош Кнежевић. Зато је предложио да се одсада Ужичка епархија назове Жичка епархија. Јер прво је слово луксуз.

Ако се то усвоји као начело, (т. ј. да је прво слово луксуз) онда ће бити врло занимљиве доследности.

Н. пр. Бугарска граница, назваће се: Угарска граница.

Прусија би онда морала бити Русија.

Христић би морао постати Ристић.

И онда би Урош Кнежевић заслужио Таковски — хоћу рећи аковски орден. Палилулац.

Бука. Знаш ли ми какву новост казати?

Шука. Најновије је, да је глумац Кин у улози Хенрика V. тако рђаво запамтио своје монологе и дијалоге, да су га извиждали.

Бука. Па од куда је то новост, кад је Кин умр'о још 15 маја 1833?!

Шука. Питај „Заставу“, она то доноси (у бр. 86.) под рубриком „Дневне новости.“

Бука. Какво је то место „Анталфалва“, што га „Застава“ толико спомиње и из њега телеграме доноси?

Шука. То је наша „Ковачица“ па кад је хоће ко да назове по Кикиндском програму, а он каже Antalfalva.

Ко све није бирач.

Даклем су као што је познато у Тителу при избору одбијени њих 88, што хтедохе на Мишу Димитријевића гласати, и то један с тога, што је рекао да има 54 године, а у листи стоји 53; други што се зове „Радин“, а писар је написао „Радни“; трећи што је казао да се зове „Локићев“, а у листи стоји „Локић“, дакле није он и т. д.

Но сад је питање, због чега су они други одбијени.

Могуће је према оном горњем, да је овако било:

— Како се ти зовеш?

— Стева Летић.

— Одлази напоље, немаш гласа, овде стоји Стеван!

— Одакле си ти? (другом бирачу).

— Из Жабља.

— Иди, онда ниси ти ово, овде пише Josefsdorf.

— На кога ти гласаш? (трећем бирачу).

— На Мишу Димитријевића.

— Не гилт, одлази напоље није овде никакав Миша кандидиран, него Mihály!

— Колико је теби година? (четвртом бирачу).

— Ја сам се родио у буни.

— Одлази напоље, овде стоји да ти је 36 година.

— Чим се ти занимаш? (петом бирачу).

— Правим ципеле.

— Овде стоји да си „шустер“, то онда ниси ти хад' одлази!

— Пушиш ли ти? (шестом бирачу).

— Молим ја пушим.

— Овде у листи не стоји да си дуваница, торњај се напоље!

И тако даље! (Ал се нису хаснили).

Изборна кроника у Угарској

Стара прича о Орфеју

Оде у безцење, —

Јер сад сваки кортеш код нас

Покреће камење.

* * *

Кад се у Колошвару закувало изборно кретање онда један Колошварац доби из Пеште телеграм којим га питају:

„Шта се ради код вас?“

Одговор. Хоћемо да улијемо једни другима памет у главу.

Питање. „Па јесте ли већ улили?“

Одговор. Нисмо још, сад тек разбијамо једни другима главе.

* * *

Састали се Мишка и Јошка; а били су од разне партије. Мишка се хвалио како је добро вино њиховог кандидата.

Јошка доказиваше да њихов кандидат још боље вино даје.

Доказујући тако чије је вино боље у мало што се не потукоше. Али Јошка је био паметнији па рече: Ала смо ми луди што се око тога препиремо, кад се још нисмо уверили. Него знаш шта, ја ћу сутра прећи у вашу партију, а ти прећи у нашу, па онда ћемо за цело знати и ја и ти чије је вино боље.

Како рекоше, тако и учинише; јер без пробе нема уверења.

* * *

— Чиво, ако гласаш за њиховог кандидата, ми ћемо те сутра убити.

Чива. Опростите браћо, ал ја морам гласати уз њи, јер су ми рекли ако друкчије гласам, да ће ме још данас убити; а ја као добар хазафи, водем сутра умрети него данас.

Узор-напредњак.

Познато је и с ове и с оне стране Саве, да су напредњаци једна врста сисаваца, не толико у природној науци, колико у привреди и финансији. Они ће сисати догод буде чега за сисање, а у томе ће напредовати, догод им не ударе шараге о брег. Још је познатије, да је најтипичнији представник те врсте Милан Кујунџић, изванр. посланик и пуном. кр. српске владе у Риму (т. ј. посланик је у Риму, а влада је сад у Нишу) председник скупштине, која сад ведри и облачи на граници Бугарске. Тај је муж у књижевству назван Абердар. Исто је тако познато како је исти Абердар био неразвијен и врло скромних жеља у погледу грађанске слободе и певац разних „јекова“. Но колико је он од тога доба напредовао, види се из тога, што читамо у „Виделу“ о састанку VII. вар. скупштине приликом расправе о жандарима или ти сејменима.

Раша Нинић. Ти људи су сва зла починили и сву несрећу изазвали у нашем крају.

Председник. Молим да наведете зла, која су

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

починили. Кажите име и презиме онога, кога су напали.

Раша Нинић. Петра из малог Извора убили су из револвера на Ђуприји без икакве свађе.

Председник. Молим, г. посланиче, изволите одговорити на питање (као да је то екзамен или као да човек већ није одговорио на питање). Према закону, оно што кажете, морате да оправдате. (Према коме закону мора то посланик у скупштини? Већ ако скупштина није парламенат, него судница а посланици сви под истрагом). Ви кад долазите у скупштину, треба да знате на ком основу ту седите, (Наравно, сиромах човек мислио је да ту седи на основу милости напредњачке, јер они би и њега могли избацили, као и осталу опозицију, да им није годило оставити двојицу-тројицу, над којима ће се растресати). Ви сте казали да су жандарми нападали неке жене и да су убили човека, — изволите доказати.

Раша Нинић. Починили су зла у Поречу и напали жену у Чурнаји и осрамотили је.

Председник. Изволите казати име жене.

Раша Нинић У Поречу су зла починили; ја ћу доказати; имам записник.

Председник. Ви сте казали, да су чувари изазвали буну и да сте према томе противни жандармерији и казали сте међу тим да су убили неког Петра пре месец дана. Према томе ја мислим, да можете имати толико памети (!), да кад су убили човека пре месец дана, да тиме нису могли изазвати буну, која је била пре четири месеца. (Да красне логике у негдашњег професора логике! Колико је напредовао за то кратко време! Та је логика заслужила да се указом па и закључком напредњачке скупштине прогласи као највиши закон у Србији, и онда ће судови овако морати судити: Чим когод изазове буну, нека само после три месеца дана убије човека, па га никакав суд у Србији не може осудити због изазивања буне, јер, то најновијој логици, ко је убио кога пре месец дана, тај је тако поштен човек, да пре четири месеца није могао никакве зулуме правити). — Изволите казати жену и децу на коју су нападали.

Раша Нинић. Жену не знам.

Председник. Онда вам одузимам реч; а за ово, што сте изјавили, бићете позвани да одговорите. (Сигурно ванредном суду).

— — Ово је била верна белешка по „Виделу“ боље није било, ако није и горе. Но ако Абердар-председник буде још и даље напредовао, онда ћемо до године на скупштини чути ово:

Раша Н. Имам да се потужим скупштини да су ме главари ономадне по заповести капетановој без узрока зауставили.

Председник. Докажите.

Раша Н. Показаћу позледе. Именоваћу сведоке.

Председник. Како се зове капетан?

Раша Н. Н. Н.

Председник. Колико му је година?

Р. Н. 51.

Предс. Је ли ожењен? Има ли деце и колико?

Р. Н. Ожењен је. Има седморо деце.

Предс. Колико мушких, колико женских, и колико има сваком детету година.

Р. Н. То не знам на помет.

Предс. Шта?! Ни то не знате, — и ви се усуђујете човека јавно оговарати. Одмах на поље из скупштине. Одређује се нов избор за тај срез, а Р. Н. нек седи у казаматама док се не научи парламентарном реду.

— После две-три године. —

Посланик В. К. (Опозиционар.) Јављам скупштини, да су пре осам дана жандарми напали ноћу на моју кућу, убили моју пуницу, осрамотили моју жену, а мене кад наиђох на то истукли.

Предс. Ако су вам убили пуницу, сигурно је стара била, и онако би умрла. Ако су вам жени што учинили, она нек се тужи а не ви. Ако су пак вас мало испрашили, тако вам и треба, што сте им сметали у вршењу званичне дужности. Али то може свако казати, него до кажите.

В. К. Ево сведоџбе са осам потписа.

Предс. Не треба мени сведоџбе, неко доказа.

В. К. То су видели многи људи, који ће се заклетти — —

Предс. Како се зову ти људи?

В. К. (каже имена и презимена).

Предс. Позивам г. министра да те људе одмах похватати да и да се предаду ванредном суду због лажне заклетве.

В. К. А жандари?

Предс. Но па добро, па колико је било жандара и како се зову?

В. К. Било их је петоро и зову се (овако и овако).

Предс. (чачка зубе и мисли се шта ће да пита). Јесу ли били плави или црномањаст.

В. К. Тројица беху смеђи, један плав, а један црномањаст; тај је имао повећу браду.

Предс. Браду, велите. Колика је била?

В. К. Повећа брада, — с педља дугачка.

Предс. Колико је длака имао у бради?

В. К. (смеје се) То не знам.

Предс. Шта?! Ни то не знате, па се још смејете; та ви сте клеветник бранилаца краљевих и народних на очи глед скупштини. То заслужује примерну казну. (Звони. Улазе жандарми). Ухватите тога В. К. и повалите га на ту клупу преда мном. (Жандарми учине. Двојица замахнуше палицом). Станите! Примера ради, ја ћу својеручно почети.

Предс. устане, узме лесковац од једног жандарма, оцепи В. К.—у неколико врућих и врати се на своје место). Тако! Сад ви наставите на изменце, 30 минута имате времена, журите се, ово је напредно доба. (Жандарми бију. В. К. јаукне). На сваки јаук пет минута дуже боја, јер то би сметало скупштини у расправи земаљских послова.

(Док жандарми бију В. К., Предс. Звони).

Предс. Долази дневни ред. На дневном је реду повишење цивилне листе. Има реч др. Владан Ђорђевић.

(Завеса пада).

Калимегданџија.

После избора.

О мандату посланичком
Може бити разних мњења;
Па што не би и ја рек'о, —
Ако дате допуштења.

Кад погледим с брега шале
— Ма да немам Mutterwitza —
Неки мандат чини ми се
Као масна kobасица.

Ко највећма за њом тежи
Тај се ближи својој кризи:
Kobасицу хам да зграби —
Она му исклизи.

Један Сомборац.

Књижевне вести.

Нов закон о слободној штампи у Србији изићи ће скоро хектографиран (Ни једна штампарија не сме да га штампа, бојећи се да ће од тешке строгости сам себе конфисцирати).

Г. прота Папић издаје књигу „О упливу вегетаријанства на развиће политичног карактера“. (Анђелић се први пренумерирао; али је напред казао да књигу неће читати, јер он није пријатељ вегетаријанства, него само резултата његових).

Нови владика Шабачки спрема се да изда своје предике под насловом: „Глумац на амвону“. (Књига ће бити штампана словима, која се зову Цицеро, и то ће бити једино, што ће читаоце подсећати на негдашњег римског оратора.)

Чујемо да ће „Застава“ од сада сваком предплатнику своје послати приде један пар рукавица, да не мора голом руком хватати за гадно семе братска раздора.

Песме Абердарове преводе се сад на немачки језик под насловом Aberdar's Lieder. Абердар ће насловни лист сам коригирати, да се не би подкрала врло лако могућа погрешка: „Aberdar's Mieder.“

Из Карловаца.

Н. Н. Је ли истина, господине, да је ваш мозак тежак 15 фуната?

Е. Р. Цела истина брате: о томе се не сме ни, ко посумњати, — јест дакле тако.

Н. Н. А знате ли ви да то онда није здраво стање, него да је то болест, која би се могла назвати: „*хипертрофијом мозга*.“

Е. Р. (Мисли се) — Та оно знате . . . знате . . . чекајте да вам разјасним. Тежина јесте 15 фуната. — али то није само *Hirn*, него — *Hirn mit Hirn*

Л с.

Јавна захвала.

Понизно благодарим господи покретачима и творцима „Киевског програма“, јер само расцепу, што су га они произвели, имам ја да благодарим, што сам до давно жељенога мандата дошао.

Милан Исаковић с. р.
посланик уздипског среза.

Прво ц. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ШЛОВИДЉЕ.

Пошт. лађа
од 1. априла

1884. до
даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10^{3/4} сах. пре подне.

Н. Сад. 30 марта 1884.

Агенција.

ОГЛАСИ.

Овим стављам до знања свима штованим адвокатима, да отварам 19. јунија ов. год. у Вршцу моју адвокатску канцеларију, и да ћу од тог дана радо њих и њихове клијенте заступати у свима кривичним и грађанским стварима.

Кина Јене.

КАСЕ

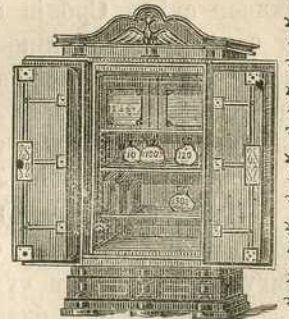
по најновијој американској системи

сигурне од ватре и харе

из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

у солидности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а у

цени су знатно јефтине. — Наручбине

прима и одправља госп. Ђорђе Миличевић,

трговац у Бечу, Lazzenhof, код кога се могу

мустре видити и цене сазнати.

13—33